

ПРИЛОЖЕНИЯ

КРАТКА ИСТОРИЯ НА БУДИЗМА

Преминаване от Индия в Япония

1.ИНДИЯ

Около пет столетия преди настоящата ера се случва едно от най-великите, епохални събития в духовната история на човечеството. В централната част на Индия ярко изгръва „Светлината на Азия”, или с други думи, там избликва извора на Великата мъдрост и състрадание, обогатявали човешкия ум много векове наред до наши дни.

Буда Гаутама, който станал известен като Шакаямуни, или „Мъдрецът от клана Шака”, напуснал дома си, сменил дрехите на аристократ с дрехите на отшелник и насочил стъпките си на юг, към Магада. Вярва се, че там, под дървото Боди, в средата на 5 век пр.Хр. той получил просветление, за което бил наречен Буда. В продължение на цели 45 години той неуморно проповядвал учението си – Учението на мъдростта и състраданието, до своята „Велика смърт” - навлизане в Маха-пари-нирвана. Благодарение дейността на много велики последователи на Будизма, учението му било пренесено в различни царства и сред различни племена в средна Индия.

По времето на цар Ашока (управл.: 268–232 г. пр. Хр.), третият владетел на царството Маурия, учението на Буда Гаутама се разпространило по цяла Индия и преминало границите на страната.

Маурия било първото от обединените царства в Индия. По времето на първия му владетел, Чандрагупта (управл.: пригл. 317–293 г. пр. Хр.), това царство вече обхващало обширна област, простираща се от Хималайските планини на север до Бенгалския залив на изток, от планините на Хинду Куш на запад до отвъд планините Виндия на юг. Цар Ашока разширил по-нататък царството си да платото Декан, покорявайки Калинга и други държави.

Преданието твърди, че той бил много необуздан по природа, и затова хората му го наричали Чандашока (Ашока Буйният). Но когато станал свидетел на катастрофалните последици, предизвикани от войната, в която била покорена Калинга, характерът му напълно се променил. Цар Ашока най-горещо се разкаял за кръвопролитията и се посветил на Учението на мъдростта и състраданието. Като вярващ будист той направил много за разпространението на Будизма. Сред най-забележителните му дела са следните:

Първото било “Декретът на Ашока”, представящ схващания за управлението, основано на Будисткото учение. Той бил издялан върху каменни колони или върху полирани скални стени на различни места из царствата които владеел. По този начин много хора могли да се докоснат до учението на Буда. Второ, той разпратил мисии извън царството си, които да разпространят Учението на мъдростта и състраданието. Особено забележителен е фактът, че някои от мисиите били изпратени в Сирия, Египет, Кирения, Македония и Епир, и така разпространили широко Будизма в западния свят. Нещо повече, Махендра (на палийски език Махинда), пратеникът изпратен в Шри Ланка, имал успех в „Установяването на красивото учение в красивата Ланкадвипа (палийски Ланкадипа)” и така поставил началото на успешно разпространение на Будисткото учение на този остров.

2. ИЗГРЕВЪТ НА МАХАЯНА БУДИЗМА

Будистите от по-късни времена често говорят за „Движването на Будизма на изток”. Но през вековете преди Христа лицето на Будизма било очевидно обърнато в посока запад. Едва някъде около началото на Христовата ера, “лицето” на Будизма се обърнало на изток. Но преди да се върнем на тази тема, трябва да поговорим за огромната промяна, настъпила в Будизма. Тази промяна се изразява във

възникването на една „Нова вълна”, позната като Махаяна Будизъм, или Будизмът на Голямата колесница, която формирала стабилна основа за по-нататъшното развитие на учението по онова време.

Кога, как и кой поставя началото на тази „Нова вълна”? Никой засега не е способен да отговори ясно на тези въпроси. Всичко, което знаем е, че първият тласък трябва да е бил даден от новаторски мислещите свещеници от онова време от така наречения мисловно-генеалогичен клон на школата Махашамгика. Второ, факт е, че през периода от първи – втори век пр. Хр. до първи век сл. Хр. вече са съществували някои от основните ръкописи на Махаяна. И когато се появило превъзходното учение на будисткия философ Нагарджуна, подкрепено от Махаяна сутрите, на сцената на историята на религията ослепително изгряла школата на Махаяна Будизма.

Махаяна Будизмът изиграл велика роля в дългата история на Будизма. Будизмът в Китай и Япония се развил под влиянието на този клон от Будистката доктрина. Това не е изненадващо, защото в тези страни вече бил формиран новият идеал за спасението на хората чрез постигане на просветление. Будистките учители представлявали живи светци, Бодисатви, които въплъщавали този идеал. Нещо повече – в тяхна подкрепа били великолепните интелектуални резултати в метафизичните и психологическите сфери, постигнати от мислителите на Махаяна. По такъв начин, макар и от една страна да било свързано с учението на Буда Гаутама, новото течение добавило нови измерения и осъвременило Учението на мъдростта и състраданието. С тези нови допълнения Будизмът се изпълнил с плам и енергия и завладял страните от Изтока като бързото течение на могъща река.

3. ЦЕНТРАЛНА АЗИЯ

Първата страна от централна Азия, в която Будизмът навлязъл, бил Китай. Когато говорим за разпространението на учението от Индия към Китай, трябва да имаме предвид Пътя на коприната. Този търговски маршрут бил отворен по времето на управлението на император Уу (управлявал 140 – 87 г. пр. Хр.) от династията Хан, и преминавайки през безкрайните територии на централна Азия, той свързвал Изтока със Запада. По това време владенията на династия Хан се простирали далеч на Запад чак до такива отдалечени страни като Фергана, Согдиана, Тухара и дори Партия, чиито търговски дух, събуден навремето от Александър Велики, бил още жив. По преминаващия през тези страни древен маршрут, най-важна роля играла търговията с коприна, откъдето идва и името му „Път на Коприната”. От времената малко преди или след Христа, Индия и Китай започват своите културни контакти, поставяйки начало с развитие на търговията. Може да се каже, че това бил също и пътят на Будизма.

4. КИТАЙ

Историята на китайския Будизъм започва с приемането на Будистките свещени писания и тяхното превеждане. Най-старият писмен паметник от онези древни времена е *„Съ-ши-ер-дзян-дзин”* (*„Сутра в Четирисет и две части, произнесена от Буда”*), превод, направен от Кашяпаматанга и други по времето на цар Мин от периода Ъин-пин (58 – 76) на Късен източен Хан. Но понастоящем това се приема по-скоро като легенда. Според всеобщо мнение по-достоверен автор на превода е Ан-ши-као, който превел труда в Ло-ян от около 148 г. до 171 г.

От онова време до времето на Династията Северен Сун (960 – 1129) работата по преводите на текстове продължила близо хиляда години. Тези, които играли водеща роля в представянето на свещените писания и в преводите през ранните години, били предимно свещениците от страните на централна Азия. Например споменатият по-горе Ан-ши-као, произхождал от Партия. Кангсенг-кай от областта на Самарканд, пристигнал в Ло-ян около III век и превел „*Сукавативюха*” (*Книга за Безграничния живот*). Освен това Чу-фа-ху или Дармаракша, познат като преводач на „*Садарманундарика*”, произхождал от Тухара и останал в Ло-ян от втората половина на трети до началото на четвърти век. Когато Кумараджива, родом от Куша, се появил в началото на пети век, преводаческата дейност в Китай достигнала връхната си точка.

Оттогава свещеници от Китай започнали да посещават Индия за да учат санскрит. Един от пионерите измежду тях бил Фа-сиен (339 – 420 г.?). Той заминал от Чан-ан за Индия и се върнал у дома след 15 години. Най-забележителният между тези свещеници бил Хуан-чуан (602 – 664), който отпътувал за Индия през 627 и се завърнал у дома през 645, след дълги 19 години. По-късно И-дзин (635 – 713) (не бива да се бърка с книгата *И-дзин*) заминал за Индия по море през 671 и се завърнал у дома по същия начин след 25 години.

Тези духовници донесли обратно със себе си в Китай избрани от тях ръкописи и изиграли ролята на пионери в работата по превеждането на светите писания. Езиковата способност, показана от Хуан-чуан била изключителна, и неговите преводи на древните ръкописи бележат следващия връх в преводаческата дейност в Китай. Работите от по-ранни времена, представени от Кумараджива са наречени от будистките книжовници „Стари преводи”, а преводите на Хуан-чуан и по-късните от него преводачи са наречени „Нови преводи”.

Основана на преведените от санскрит огромен брой томове, мисловната и религиозна тенденция на тези учени хора постепенно, но твърдо се насочила към Синоизма. В нея изцяло се проявили характерната народопсихология, потребностите и вярванията на китайския народ. Проява на тази тенденция било насочването на метафизическата мисъл на ранен етап по-специално към „не-субстанциалното“, за което в Сутрите се говори като за Шунята. По-късно китайските свещеници отхвърлили така наречената „Хинаяна“, или Малката Колесница и насочили вниманието си към „Махаяна“ или Голямата Колесница. Тази тенденция постепенно станала водеща в школата Тендай и може да се каже, че достига своята връхна точка в школата Дзен.

През втората половина на шести век в Китай се оформила школата Тендай, която била усъвършенствана от нейния трети патриарх Тендай Дайши, Чи-и (538 – 597). Той бил една от най-изключителните фигури в Будистката мисъл. Дело на този свят мъж станал критическият класификатор на ученията на Буда в Пет Периода и Осем Доктрини, който дълго време поддържал интензивното въздействие на Будизма върху културата на Китай и Япония.

Един преглед може да покаже, че в Китай различните сутри били внасяни без оглед на реда на тяхното създаване и били преведени в поредността, в която идвали. Предвид огромния брой сутри, проблемът бил как да се разбере техния произход и развитие. Необходимо било Будизмът да се оцени като едно цяло и да се покаже как да бъде приет в съответствие със собственото разбиране за него. При оценяването на сутрите на преден план излязла тенденцията за прилагане на китайската мисъл. Интерпретацията на Чи-и била най-систематична и поради това най-убедителна. Но с идването на научните изследвания върху Будизма в модерно време, дори неговото доминиращо въздействие започва да клони към залез.

В историята на Будизма в Китай „нещото което дошло последно” била школата Дзен. Смята се, че неин основател бил чужденецът Шрамана, или Бодидарма (– 528 г.); но семената, засети от него дали великолепни плодове чак след времето на Хуей-нън (638 – 713), шестия патриарх от линията. След осми век тази школа дала много талантиливи в просветени свещеници в Китай, които допринесли за процъфтяването на Дзен за период от няколко века напред.

Може да се види, че Будизмът придобил нови черти, коренящи се дълбоко в природата на хората на Китай. Това не било нищо друго, а Будизъм, оцветен от китайския начин на мислене. И сега потокът на учението на Буда Гаутама, към който се прибавил този свеж приток, се разраснал в още по-голяма река, която обогатила страните от Изтока.

5. ЯПОНИЯ

Историята на Будизма в Япония започва през шести век. През 538 г. царят на Пайкче (или Кудара, Корея) изпратил свой пратеник в двора на Император Кинмей за да му подари изображение на Буда и свитък сутри. Това бележи първото внасяне на Будизма в страната. Така историята на религията в Япония възлиза на повече от 1 400 години.

През тази дълга история, за японския Будизъм можем да мислим във връзка с три акцента. Първият може да се постави върху Будизма от около седми и осми век. В материален план, разцветът на Будизма се изразил в построените през този период храмове Хорюджи (607) и Тодайджи (752). Връщайки се назад към онова време, не трябва да пропуснем да споменем факта, че през този период приливът на културата в цяла Азия се издигнал необикновено високо, докато Западната цивилизация била потънала в дълбок мрак. Изтокът постигнал изумително активно и великолепно духовно развитие. В Китай, в

Централна Азия, в Индия и в страните около Южно море се развивали дейно интелектуални, религиозни и артистични дейности. Включвайки се в тези движения, Будизмът залял източния свят със своя огромен прилив на хуманизъм. И това ново движение в японската култура, засвидетелствано с построяването на брилянтния Хорюджи и на великолепия Тодайджи, а така също и с ярката активност в областта на религията и изкуството, произлезли във връзка с тези събития, потвърдило проникването на Будизма в най-източния край на общия културен прилив, покриващ цялото обширно азиатско пространство.

Хората от тази страна, която дълго време била нецивилизована, сега се къпели в потока на великата азиатска култура. Цветът на цивилизацията разцъфнал внезапно. Това бил щастлив обрат на съдбата, облагодетелствал Япония пред други страни. Главният двигател, отговорен за подема на културата в страните на Азия, бил Будизмът. Будистките храмове от онова време се превърнали във важни социални центрове, а свещениците – във водачи по пътя към новото знание. Храмовете станали средища за развитие на по-скоро обширна и забележителна културна дейност, не само на религия. Това било действителното състояние на Будизма, при първоначалното му проникване в Япония.

В девети век на сцената се появили двама велики духовници, Сайчо (Денгьо Дайши, 676-822) и Кукай (Кобо Дайши, 774-835), които основали две Будистки школи, наречени с общото име Хейан-Будизъм. Така било поставено началото на чисто японския Будизъм. Те възприели Будизма в неговата основна доктрина и практика, и основали централните манастири на двете школи съответно в планините Хией и Коя. През следващите триста години след тяхното основаване, чак до периода Камакура, тези две езотерични школи, Тендай и Шингон, били популярни

предимно сред аристократите и императорския двор.

Вторият акцент може да се постави върху Будизма от дванайсти и тринайсти век. Тогава се появили такива велики духовници, като Хонен (1133 – 1212), Шинран (1173 – 1262), Доген (1200 – 1253) и Ничирен (1222 – 1282). Когато говорим за Будизма на Япония, не можем да не споменем имената на тези велики личности. Защо споменатите векове родили тези изключителни хора? Вероятно поради факта, че по това време пред тях стояла една обща задача, а именно, Будизмът да бъде приет в Япония по един уникален, характерен за страната начин.

Наистина, исторически Будизмът бил внесен в страната дълго време преди това. Но също така е вярно, че на хората от тази страна били необходими няколко стотин години за да възприемат и преработят внесената религия, така че да я направят напълно своя собствена. Накратко, през седми – осми век в Япония започват усилията за възприемане на Будизма и резултатът от тези усилия се проявяват в разцъфтяването на религията през дванайсти и тринайсти век.

На основата на построеното от споменатите бележити духовници, Будизмът в Япония продължава да е жив и действен до наши дни. В цялата история на японския будизъм не се появили други учители от такава величина. Въпреки това, съвременният изследовател забелязва, че нещо друго привлича нашето внимание и това са изследванията върху първоначалния Будизъм, правени в наше време.

От времето на първото му появяване, Будизмът в Япония бил Махаяна, под влиянието на китайския Будизъм. Особено след появата на великите учители през дванайсти и тринайсти век, учението Махаяна се оформило като главното

течение на Японския Будизъм, което продължава и до наши дни. В Япония изучаването на началния Будизъм започва след средата на Ерата Мейджи. Фигурата на Буда Гаутама се представя ярко пред тези, които били склонни да забравят, че освен основателите на отделните школи съществува също и основател на самата доктрина. Тогава на всички, които не обръщали внимание на друго, освен на учението на Махаяна, станало пределно ясно, че съществува също систематичното учение на Буда. Тези нови фази още остават в сферата на схоластичното учение и все още не са достатъчно силни за да разбудят религиозен ентузиазъм сред масите. Но изглежда, че знанията на хората в тази страна по отношение на Будизма търпят обрат. Авторът би искал да отбележи тази фаза, определяйки я като трети или последен от трите акцента, посочени по-горе.

ПРЕДАВАНЕ НА БУДИСТКОТО УЧЕНИЕ

Будизмът е религия, построена върху учението на Шакиямуни, което той проповядвал четиридесет и пет години от живота си. Затова в тази религия неговите думи се приемат за абсолютно авторитетни. И въпреки факта, че има 84 000 Дарма врати и голямо число школи, всички те имат за своя основа писанията на Шакиямуни. Книгите, в които е записано учението на Буда, са познати като *Иссайкьо* или *Дайдзокьо* и съдържат пълна колекция на свещените писания.

Шакиямуни защитавал категорично равенството на човешките същества и проповядвал учението си с обикновени, ясни думи от ежедневието речник на хората, така че всеки да може да ги разбере. Той продължил да проповядва за благо на човечеството до последния миг от живота си, когато бил на осемдесет години.

След смъртта на Шакиямуни неговите ученици проповядвали учението съгласно чутото от самите тях. Все пак, тъй като учението било препредавано и преразказвано, е възможно да са се получили вариации поради несъзнателни грешки на някои ученици относно какво са мислили, че чуват и разбират. Но думите на Шакиямуни трябвало винаги да бъдат предавани прецизно и точно и да бъдат положени усилия всички хора, без разлика на пол и раса, да имат благоприятната възможност да ги чуят. Затова много от по-старшите монаси се събрали с цел да синхронизират и консолидират думите на учението чрез рецитиране на това, което всеки смятал, че е чул и чрез дискутиране върху чутото. В резултат на усилията им се появила книгата, известна като *Кеуджи*, която организира текстовете в групи. Това показва колко почтително и грижливо те се постарали да предадат автентичните думи, изказани от големия учител.

Така синхронизирано, учението трябвало да бъде записано. Към записаните проповеди на Буда били добавени коментари и интерпретации на образовани монаси от по-късните епохи, които станали известни като *Рон* или коментари. Самото

Будистко учение, коментарите, добавени в по-късните епохи и Будистките предписания били наречени общо *Сандзо* (Трите части на Будистките писания) или Трипитака на санскрит.

Сандзо или Трипитака включва *Кьодзо*, *Рицудзо* и *Рондзо*. Думата “дзо” означава съд или контейнер. *Кьодзо* съдържа проповедите на Буда, *Рицудзо* – предписанията за поведение, дадени от Буда, а *Рондзо* – коментарите, писани от висшите духовници.

Въпреки, че всички будистки школи поддържат свой собствен Канон (Трипитака на санскрит, Типитака на пали), единственият пълен набор от текстове, който оцелял през вековете, е този на пали, който принадлежи към школата Теравада. Така палийският канон изиграл важната роля на общ писмен източник в Будистките страни от южна и югоизточна Азия.

Традицията приема, че Будизмът проникнал в Китай през 67 г. пр.Хр., през времето на император Мин от късната източна династия Хан (25 – 220). Но всъщност първите Будистки текстове били преведени на китайски осемдесет и четири години по-късно (през 151 г.) при император Хуан от същата династия. Тъй като по това време Махаяна Будизмът бил вече установен в северна Индия, на китайски били преведени както старите писания, така и тези на клона Махаяна. Превеждането на писанията на китайски език продължило през следващите над 1700 години. Числото на така преведените книги и томове достигнал 1440 писания в 5586 тома. През време на династията Вей били положени усилия за запазването на преводите, но едва при ранната династия Сун започнало тяхното отпечатване. Около същото време трудове на висши китайски свещеници започнали да бъдат присъединявани към Будистките писания и вече не било подходящо канонът да носи името Трипитака. По време на ерата Суей будистките книги получили името *Иссайкьо* или пълна колекция на всички свещени писания. А през епохата Тан започнали да ги наричат *Дайдзокьо* или колекция на всички Будистки писания, закони и трактати.

Будизмът бил въведен в Тибет около седми век сл. Хр. и за период от около 150 години – от девети до единадесети век,

практически били предени всички Будистките текстове.

С оглед факта, че Будистките ръкописи са вече преведени не само на корейски, японски, цейлонски, камбоджански, турски и на почти всички ориенталски езици, но също така и на латински, френски, английски, немски и италиански език, със сигурност може да се каже, че благословията на Будисткото учение сега се разпростира до всеки кът на света.

Но от друга страна, от гледна точка на качеството на преводите и на историята на произхода и развитието на религията в продължение на повече от две хиляди години, при направените повече от десет хиляди писмени преводи на книгите, още изглежда трудно да се схване истинското значение на словата, изречени от Шакиямуни, дори с помощта на „*Дайдзоко*“. За това е належащо да се подберат онези важни моменти от „*Дайдзоко*“, които да бъдат превърнати в критерии или основа, на която може да се опре религиозната вяра.

За най-авторитетни в Будизма се приемат думите, изречени от Шакиямуни. Затова реалността на нашия всекидневен живот трябва да бъде тясно свързана и проникната от учението на Буда. В противен случай, не може да стане друго освен то да престане да вдъхновява дълбините на човешкия дух в посока към вяра в просветление. В такъв смисъл, за да можем да приемем учението като свое собствено, необходимо е то да е обикновено и просто, качествено, достатъчно цялостно, и все пак, точно и ясно представено с думи от всекидневния ни език.

Настоящата книга е създадена като са взети пред вид горните съображения, наследявайки потока на *Дайдзоко* с неговата повече от две хиляди и няколко стотин годишна история. Разбира се, настоящата публикация не може да бъде взета за идеална по отношение съдържанието си. Думите на Буда са безкрайно дълбоки по смисъл и добродетелите му са толкова безгранични, че не могат да се оценят лесно.

Поради това искрено се надяваме тази книга да бъде допълнително подобрена и направена още по-истинска и по-стойностна при излизането, както очакваме, на бъдещи редактирани издания.

ИСТОРИЯ НА “УЧЕНИЕТО НА БУДА”

Будистките текстове в тази книга са събрани и редактирани на основата на японското издание *“Новопреведени Будистки текстове”*, публикувано през юни 1925 г. от Асоциация за разпространение на *“Новопреведени Будистки текстове”*, ръководена от Преподобния Муан Кидзу. Това първо японско издание било съставено от Проф. Шугаку Ямабе и Проф. Чидзен Аканума в сътрудничество с много последователи на Будизма в Япония. Работата по издаването му отнела почти пет години.

По времето на династията Шова (1926 - 1989) Асоциацията публикува *Популярно издание* на *“Новопреведени Будистки текстове”* и го разпространява из цяла Япония.

През юли 1934 г., когато Срещата на Тихоокеанската Будистка младеж се провежда в Япония, *“Учението на Буда”* и английският превод на споменатото горе *“Популярно издание на Будистки текстове”* са отпечатани от всички японски Будистки младежки федерации, с помощта на г-н Д. Годар. През 1962, послучай 70-тата годишнина от въвеждането на Будизма в Америка, г-н Йехан Нумата, основател на Корпорация Митутойо, публикува английски превод на *“Учението на Буда”*.

През 1965 г., когато Г-н Нумата основава фондацията *“Общество за популяризиране на Будизма”* в Токио, разпространението на английската версия на книгата по целия свят е планирано като една от дейностите на фондацията.

За осъществяването на тази задача, през 1966 г. е организиран комитет, който да преработи първото издание на книгата *“Учението на Буда”*. Членове на комитета са професорите Кадзуйоши Кино, Шую Канаока, Дзенно Ишигами, Шинко Сайеки, Кодо Мацунами, Шоджун Бандо и Такеми Такасе. Професор Фумио Масутани, г-н Н. А. Вадел и г-н Тошисуке

Шимидзу също се включили в работата. Така била публикувано английско-японското издание на *“Учението на Буда”*, организирано на основата на един по-модерен принцип.

През 1972, като имат за основа английско-японската версия на книгата, професорите Шюю Канаока, Дзенно Ишигами, Шою Ханаяма, Куансей Тамура и Такеми Такасе предприемат подготвянето на издание само на английски език, което е публикувано през лятото на същата година.

След това, комитет включващ професорите Рьотацу Шиоире, Такеми Такасе, Хироши Тачикава, Куансей Тамура, Шоджун Бандо и Шою Ханаяма (главен редактор) организират преработката на японската версия на *“Учението на Буда”*, която е публикувана през 1973 г.

През 1974 комитет, включващ професорите Кодо Мацунами, Шоджун Бандо, Шинко Сайеки, Дою Токунага, Куансей Тамура и Шою Ханаяма (главен редактор) организират отново преработка на английската версия на *“Учението на Буда”* в сътрудничество с г-н Ричард Р. Щайнер. Тази книга е комбинирана с японската версия от 1973 г., в резултат на което се появява новото английско-японско издание на *“Учението на Буда”*.

През 1978 г. професорите Шигео Камата и Ясуаки Нара обединяват двата комитета. Тогава, през 2000 г., е преучреден новият комитет за компилация на будистките текстове със следните членове: професорите Дзенно Ишигами, Ясуаки Нара, Кодо Мацунами, Шоджун Бандо, Кенет Танака, Шого Ватанабе, Йошиясу Йонедзава и Сенгаку Майеда (действещ главен редактор)

Декември 2004

ИНДЕКСИ КЪМ “УЧЕНИЕТО НА БУДА”

<i>Човешкият живот</i>	<i>страница</i>	<i>ред</i>
Смисълът на живота	5	13
Истинското състояние на този свят	96	20
Идеалният начин на живот	234	21
Погрешна гледна точка върху живота	45	1
Правилно разбиране за живота	41	9
Предразсъдъци за живота	57	8
За заблудените (басня)	127	7
Животът на човека (басня)	90	20
Ако водиш живот на разврат и страсти (басня)	90	6
На какво ще ни научат старият, болният и мъртвият (разказ)	93	14
Смъртта е универсална (разказ)	94	19
Петте неща, които никоой не може да извърши в този свят	48	10
Четирите истини за света	48	20
И двете неща – заблудата и просветлението произтичат от ума	49	9
Двадесетте неща, които обикновеният човек е трудно, но безценно да извърши	133	16
<i>Вяра</i>		
Вярата е светлина	179	12
Вярата притежава три важни аспекта	180	21
Вярата е действие	182	1
Вярата покълва в искрения ум	181	8

<i>Човешкият живот</i>	<i>страница</i>	<i>ред</i>
Да откриеш истината е така трудно, както за слепия да опише формата на слон чрез докосване (басня)	75	1
Къде съществува Буда-приротата е обяснено в истинското учение на Буда (басня).....	77	19
Буда-природата е закрыта от страстите (басня)	73	13
Съмнението пречи на вярата	182	10
Буда е баща на целия свят и човешките същества са негови деца	35	27
Мъдростта на Буда е обширна и дълбока като огромен океан.....	34	15
Буда е изпълнен с огромно състрадание	15	1
Състраданието на Буда е вечно	16	7
Буда няма физическо тяло	13	23
Буда проповядвал през целия си живот.....	23	18
Буда използвал разказа за живота и смъртта, за да убеди хората	23	18
Буда спасявал хората от страданието, Използвайки най-подходящите басни	19	6
Светът на просветлението	236	13
Да приемем посвещение в Буда, Дарма и Санга	178	9
Да изучим пътя към спазване на предписанията, практикуване концентрация на ума и мъдри действия	163	18
Осемстепенната благородна мъдрост.....	166	24
Шестте пътя за достигане на другия бряг, брега на просветлението	169	1
Четирите правилни действия.....	168	11
Четирите теми за размисъл.....	168	1
Четирите способности, необходими за постигане на просветление	168	19

<i>Човешкият живот</i>	<i>страница</i>	<i>ред</i>
Четири неограничени състояния на ума	171	19
Тези, които разбират		
Четирите благородни истини.....	39	21
Смъртта на човека и преходността на живота	13	1
Рецитиращите името на Буда Амида		
ще се преродят в неговата Чиста земя	113	1
Направи светлина от самия себе си,		
разчитай на себе си	10	19

Обучение на ума

Човек трябва да различи това, което е		
от най-голяма важност за него (басня).....	150	9
Бъди внимателен при първите си стъпки.....	133	11
Не забравяй какво търсиш (басня)	152	7
Човек трябва да изтърпи много трудности,		
за да постигне успех (разказ)	158	17
Ободрявай себе си, дори пред лицето на		
повтарящи се провали (разказ).....	173	10
Не позволявай ума ти да бъде смутен дори при		
неблагоприятни обстоятелства (разказ)	124	5
Които разбират и следват Благородния път,		
са като вървящия с лампа в тъмнината	40	14
Където и да отиде, човек ще намери		
Учението за човешкия живот (разказ).....	161	21
Хората са склонни да се движат в посоката,		
към която ги тегли техният ум.....	121	23
Основата на учението е да контролираш		
собствения си ум	11	19
Преди всичко, контролирай ума си	212	1
Ако контролираш ума си.....	122	3
Различните състояния на ума (басня)	118	15
Умът не е Егото	46	18

<i>Човешкият живот</i>	<i>страница</i>	<i>ред</i>
Не позволявай на ума да те владее	10	24
Овладей ума си	154	13
Бъди господар на ума си	11	25
Всички злини произтичат от тялото, речта и ума	87	4
Връзката между ума и думите	125	14
Това тяло не е нищо друго, освен вещ под наем (разказ)	143	19
Това тяло е пълно с всякакъв вид нечистотии	131	5
Не пожелавай нищо чуждо	10	24
Поддържай тялото, речта и ума си чисти	123	17
Бъди безстрастен и практикувай усърдно (разказ)	172	18

Човешкото страдание

Човешкото страдание възниква от привързания ум	42	21
Как да предотвратим страданието	13	10
Заблудата и невежеството оформят входа към просветлението	59	17
Как да се освободим от страданието	116	1
Обновяващото просветление може да бъде постигнато, когато огънят на страстите е угасен	142	10
Похотта е най-дълбокия източник на заблудата	85	15
Мисли за похотта като за усойница, скрита между цветята	85	20
Не чувствай привързаност към горящата къща (басня)	19	16
Страстта е източник на злото	118	7
Този свят е горящ огън	83	1

<i>Човешкият живот</i>	<i>страница</i>	<i>ред</i>
Преследването на слава и почести е изгарящо като огън.....	119	11
Преследването на богатство и удоволствия унищожава човека.....	119	16
Мъдрецът и глупакът се различават в основата на своята природа.....	134	15
Глупавият не съзнава грешките си (басня).....	141	11
Глупавият завижда на добрата съдба на другите, съдейки само по резултата (басня).....	141	17
Начинът, по който е склонен да действа глупакът (басня).....	147	17

Ежедневния живот

Давай подаяния и забравяй за тях.....	170	4
Седемте вида щедрост без да е нужно		
Богатство.....	170	12
Начинът да спечелиш богатство.....	146	6
Кое поражда щастието.....	133	2
Никога не забравяй получената помощ (разказ).....	139	13
Разнообразието на човешките характери.....	89	6
Нешастието винаги върви след този, който желае отмъщение.....	132	13
Как да смекчим негодуванието (разказ).....	231	12
Не се безпокой от критиката на другите (разказ).....	122	17
Вие не живеете за дрехи, храна и подслон.....	205	10
Храната и дрехите на се за комфорт или удоволствие.....	117	4
Какво да мислим, когато приемаме храна.....	208	7
Какво да мислим, когато носим дрехи.....	207	9
Какво да мислим, когато си лягаме да спим.....	208	20

<i>Човешкият живот</i>	<i>страница</i>	<i>ред</i>
Какво да мислим, когато ни е горещо или студено	208	10
Какво да мислим в ежедневието си	206	12

<i>Отношение към вещите</i>		
Вещите трябва да се използват по предназначение (разказ)	220	22
Няма имущество, което да е нечия собственост завинаги	220	10
Човек не трябва да трупа вещи единствено за себе си.....	223	6
Как да спечелим богатство (разказ)	146	16

<i>Семеен живот</i>		
Семейството е мястото, където съзнанията на членовете му влизат в контакт.....	218	5
Нещата, които увреждат семейството	212	23
Начинът да изплатим големия си дълг към нашите родители	217	25
Правилното поведение на детето към неговите родители	213	17
Правилното поведение между съпрузите.....	214	20
Съпрузите трябва да имат еднаква вяра (разказ)	222	6
Как мъшът да се отнася към шената	130	17
Отношението между съпруга и съпругата	221	26
Обетите и пошеланията на една идеална шена.....	223	2

<i>Пътят на монасите</i>		
Човек не става монах, като просто се облича като такъв и рецитира сутри.....	197	9
Монасите не наследяват манастира и неговото имущество.....	194	1

<i>Човешкият живот</i>	<i>страница</i>	<i>ред</i>
Алчният човек не може да бъде истински монах	194	8
Правилният живот, който монахът трябва да води	196	7

<i>Животът на общността</i>		
Смисълът на живота на общността	226	14
Действителното състояние на обществата в нашия свят	96	20
Трите вида организации.....	226	20
Истински живот в общността.....	227	8
Великата светлина, която разпръсква Тъмнината	225	8
Хармонията в човешките отношение	227	22
Нещата, които ще помогнат обществото да бъде поведено към хармония	229	5
Идеалите на Санга	228	6
Социалните идеали на последователите на Буда.....	236	3
Който смуцава законите на реда, стига до разруха (басня)	140	3
Който е ревнив и се кара с другите, стига до разруха (басня)	140	3
Отнасяйте се с уважение към възрастните (разказ)	135	4
Как ученикът трябва да се отнася към учителя си и обратно	214	5
Правилата на приятелството.....	215	4
Как да избираме добри приятели	216	23
Как господарят и неговият подчинен трябва да се отнасят един към друг	215	16
Отношението към престъпниците.....	223	16

<i>Човешкият живот</i>	<i>страница</i>	<i>ред</i>
Нещата, които трябва да обмисли този, който иска да преподава Дарма	199	1

РЕЧНИК
НА САНСКРИТСКИТЕ ТЕРМИНИ
(по азбучен ред)

АНАТМАН (Не-субстанциалност на егото):

Това е един от основните акценти в Будизма. Цялото съществуване и феномените в този свят не притежават каквато и да е реална субстанциалност. Будизмът защитава идеята за непостоянството на всичко съществуващо, от което естествено следва, че такова променящо се съществуване не може да притежава някаква постоянна същност в себе си. Анатман може също да бъде преведен като не-душа.

АНИТЯ (Преходност или непостоянство):

Друг основен акцент в Будизма. Цялото съществуване и феномените в този свят се променят непрекъснато и не остават едни и същи дори за миг. Всяко нещо ще умре или приключи съществуването си някой ден в бъдеще и тази перспектива е истинската причина за страдание. Това разбиране не трябва, все пак, да се интерпретира единствено от песимистична или нихилистична гледна точка, защото възникването и репродуцирането са също проявления на тази непрекъсната промяна.

БОДИСАТВА (Който се стреми към просветление):

Първоначално, с това име бил наричан Сидарта Гаутама, преди да е постигнал просветление. След възникване на Махаяна Будизма, с такова име са наричани всички, които се стремят към будността. В крайна сметка, като Бодисатви са персонифицирани тези, които са подкрепяли и водели към будността другите, докато и самите те вървели към същата цел. Авалокитешвара (Каннон), Кшитигарба (Джидзо), Манджушри (Монджу) са само някои от най-добре познатите такива.

БУДА (Пробуден, просветлен):

Първоначално с това прозвище бил наричан Сидарта Гаутама (Шакямуни), основателят на Будизма, защото постигнал просветление. Това се случило преди около 2 500 години в Индия. Крайната цел на всеки будист, независимо

към кой клон на религията принадлежи, е да стане Буда. Поради различните използвани техники за постигане на просветление, Будизмът се дели на различни клонове и школи. В Махаяна Будизма освен Буда Шакиямуни като символи на Будизма се почитат още Буда Амиитаба (Амида), Буда Махавайрочана (Дайничи), Буда Байсаджягуру (Якуши). Под влияние на идеята за Чистата земя на Буда, в която хората се преражда като Буди след смъртта си, хората в Япония наричат всички покойници “Буди” или ХОТОКЕ, на японски.

ДАРМА (Истинското учение):

Това е учението, преподадено от Просветления, Буда. Учението съдържа три канона: Сутра (поученията на самия Буда), Виная (правила за поведение, предписвани от Буда) и Абидарма (по-късни коментари и дискусии върху сутрите и правилата). Трите съставляват Трипитака (трите кошници). Дарма е едно от трите съкровища на Будизма.

КАРМАН (Действия):

Въпреки, че първоначалното значение на този термин означава просто “действия” или “постъпки”, той се свързва с теорията за причинността и се разглежда като вид потенциална енергия, натрупана в резултат на постъпките извършени в миналото. Това означава, че всяко наше действие дава добър или лош резултат, който притежава силата да влияе на нашето бъдеще. С действията си ние изграждаме нашата индивидуална карма. Вярва се, че с непрестанното извършване на добри дела се акумулира положителна енергия, която в бъдеще ще създаде благоприятни събития в живота ни. Действията могат да се извършват с мисъл, думи и дела.

МАХАЯНА (Голямата колесница):

Няколко века след паринирваната на Буда, доктрината му се разделя на два клона: Махаяна и Хинаяна или Теравада. Махаяна Будизмът се разпространява в Тибет, Китай, Корея, Япония и др., а Теравада – в Миянмар, Шри Ланка (Цейлон), Тайланд и др. Терминът означава Голямата колесница - колесница, която да приеме всички същества, страдащи в този свят на раждане и смърт и която да ги води без да прави разлика колко подготвени са за просветлението.

НИРВАНА (Съвършено спокойствие):

Терминът означава буквално “угасвам”. Това е състоянието, при което всички човешки замърсявания и страсти са били напълно угасени чрез определени практики и медитация, основани на Правилното учение. Постигналите това състояние, се наричат Буди. Сидарта Гаутама постигнал това състояние на 35 годишна възраст и бил наречен Буда. Все пак, някои вярват, че едва когато се оттеглил завинаги от света, той постигнал това състояние на съвършено спокойствие, защото някои остатъци от човешка замърсеност може да продължат да съществуват, докато човек все още има физическо тяло.

ПАЛИ (- език):

Този език се използва от Теравада Будизма. По-старите текстове на Будисткия канон са били писани на езика пали, който бил характерен за Северна Индия, където Буда живял и проповядвал. Пали е вид пракрит, диалект на санскритския език и не се различава много от него. Например Дарма на санскрит е Дамма на пали, Нирвана на санскрит е Ниббана на пали и т.н. (виж “санскрит”)

ПАРАМИТА (Да преминеш на другия бряг):

“Да преминеш на другия бряг” означава да достигнеш Земята на Буда чрез практикуването на различни Будистки техники. Обикновено следните шест практики се разглеждат като даващи възможност на ученика да премине от брега на живота и смъртта на брега на просветлението: щедрост, моралност, търпение, упоритост, концентрация и правилно отсъждане (или мъдрост). Традиционните в Япония седмици ХИГАН през пролетта и лятото имат за основа това Будистко схващане.

ПРАДЖНА (Мъдрост):

Една от шестте Парамити. Състояние на ума, което дава възможност на човека да възприеме света без грешка и да разграничава вярното от фалшивото. Който е придобил Съвършената мъдрост, е Буда. Това е най-финната и просветена мъдрост, несравнимо по-дълбока от обикновената човешка интелигентност.

САНГА (Будистка общност):

Тя се състои от монаси, монахини и миряни. В по-ранни времена е включвала само монаси и монахини. По-късно, когато възникнало движението Махаяна, тези, които имали за цел да бъдат Бодисатви, без значение дали са монаси, монахини или миряни, се обединили в Будистка общност или братство. Едно от трите съкровища на Будизма.

САНСКРИТ (- език):

Класическият литературен език на древна Индия, който принадлежи към Индо-европейската езикова група. Дели се на Ведически и Класически санскрит. Писанията на традицията Махаяна са написани на този език, чийто стил е наречен Будистки хибриден санскрит.

САМСАРА (Кръг на преражданията):

Непрекъснато повтаряне на раждане и смърт от минало, към настояще и бъдеще в следните шест илюзорни свята: на демоните, на гладните духове, на животните, на асурите или воюващи духове, на хората и на боговете. Всяко същество не може да се освободи от този кръг на трансмиграция, докато не постигне просветление. Тези, които разкъсат кръга на самсара, са Буди.

СУТРА (Писания):

Записи с проповедите на Буда. Първоначалното значение на думата е “наниз” и изразява огромното количество теми по религиозни и научни въпроси, резюмирани и подредени последователно. Сутра е една от трите части на Трипитака.

ТЕРАВАДА (Старите защитници):

Южната традиция на Будизма е представена основно от този клон. “Тера” означава по-стар. Това е школата на по-старите, която исторически била представена от групата на старшите и консервативни монаси, защитаващи стриктното придържане към предписанията. Противно на нея, друга група от по-свободомислещи и прогресивни монаси развили по-късно своите разбирания в традицията Махаяна, наричана още Северна традиция. Тази тенденция на противопоставяне се появила в Будисткия орден няколко века след оттеглянето на Буда в паринирвана. Разделянето на двата клона било провокирано от свободомислещия монах Махадева, който настоявал за по-свободно интерпретиране на петте категории будистки предписания.

ТРИПИТАКА (Трите кошници):

Трите канона на Будистките писания, Дарма. Те са: Сутри, съдържащи проповедите на Буда, Виная, съдържаща правила за поведение и Абидарма, съдържаща различни коментари и есета на будистки учени. По-късно към третата част са включени писанията на китайски и японски Будистки учители. (виж “Дарма”)

ШУНЯТА (Празнота, несубстанциалност):

Един от основните акценти в Будизма, съгласно който нещата не притежават никаква постоянна субстанция. Тъй като всяко нещо е зависимо от причинността, не може да съществува никакво его като постоянна субстанция. Но човек не трябва да се привързва нито към идеята, че всяко нещо притежава субстанция, нито – че не притежава такава. Всяко съществуване е относително реално. Затова е глупаво да поддържаме определена идея или разбиране или идеология, като единствена и абсолютна. Това е фундаментална идея, защитавана от писанията на Махаяна Будизма.

ОБЩЕСТВО ЗА ПОПУЛЯРИЗИРАНЕ НА БУДИЗМА И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА КНИГАТА

“УЧЕНИЕТО НА БУДА”

За да разкажем за Обществото за популяризиране на Будизма, трябва да разкажем за един бизнесмен. Този джентълмен е Г-н Йехан Нумата, основателят на корпорацията Митутой.

През 1934 г. той създава компания за производство да прецизни измервателни уреди. По негово твърдо убеждение успехът на всяко начинание зависи от хармоничното обединяване на Небето, Земята и Човека, а усъвършенстването на човешкото съзнание е постижимо единствено чрез добре балансирана координация между мъдрост, състрадание и смелост. С това убеждение той направил всичко, на което е способен, за да усъвършенства своята фирма за прецизни измервателни уреди и за да развие съзнанието на хората.

Той вярва, че постигането на световен мир е възможно единствено на основата на усъвършенстване на човешкото съзнание, за която цел съществува учението на Буда. Затова, паралелно с управлението на своята корпорация, той напраща усилията си на всяка цена да постави компанията си в служба на разпространението и модернизацията на Будистката музика и изобразително изкуство, а също – на Будисткото учение.

През декември 1965 г. той учредява фондация, свързана с частните му фондове, която да се ангажира с популяризирането на Будизма и в същото време да бъде в служба на световния мир. Така е поставено началото на Обществото за популяризиране на Будизма като публична организация.

Какво да бъде направено, за да се разпространи учението на Буда надалече, така че всяко човешко същество да се облагодетелства от него и се радва на светлината на Неговата Велика мъдрост и състрадание? Задачата на това Общество за популяризиране на Будизма била да намери решение на този проблем, като съхрани волята на нейния учредител.

Накратко, предприемането на всяка възможна стъпка за разпространението на Будисткото учение, е сърцето и душата на това Общество за популяризиране на Будизма.

Тази книга, “Учението на Буда”, е резултат на нашия размисъл върху историята и религията на нашата страна. Въпреки факта, че ние винаги сме гледали на нашата Будистка култура с голяма гордост, към момента на създаването на книгата едва ли имаше нещо писано, което да можеше да се нарече книга на Будисткото учение, интерпретирано по японски начин, но в истинския му смисъл.

Тази книга ще служи за духовна “храна” на всеки, който я чете. Тя е направена така, че всеки да може да я държи на бюрото си или да я носи със себе си и при желание да влиза в контакт със Светлината на живата духовност.

Въпреки, че не е така съвършено, както бихме желали, настоящото издание на “Учението на Буда” измина дълъг път и отне усилията на много хора, за да посрещне нуждите на съвременния човек за акуратно, лесно за четене и автентично въведение в Будизма, което да е едновременно практическо ръководство и ежедневен извор на вдъхновение и истина.

Желанието на Обществото за популяризиране на Будизма е да види в скоро време тази книга да присъства в колкото е възможно повече домове, и колкото е възможно повече от нашите приятели да се наслаждават и къпят в Светлината на мъдростта на този най-велик учител на човечеството.

Коментарите на читателите са винаги добре дошли. Моля, чувствайте се свободни да пишете на Обществото за популяризиране на Будизма по всяко време.